

ಹಲಸಾ(ಅ)ಸನ!

ನಾಲ್ಕು ದಶಕಗಳ ಹಿಂದಿನ ಕತೆ; ಮನೆಯ ಆವರಣದಲ್ಲಿದ್ದ ಹಲಸಿನ ಮರ ಗಾಳಿ ಮಳೆಗೆ ಧರೆಗುರುಳಿತು. ಉತ್ತಮ ತಳಿಯ ಮರ ಬಿದ್ದಿದ್ದಕ್ಕೆ ಮನೆ ಮಂದಿಗೆಲ್ಲಾ ಏನೋ ಬೇಜಾರು. ಅಕ್ಕ ಪಕ್ಕದವರಿಂದ, 'ಮೂರ್ತಿಗಳ ಮನೆಯ ಹಲಸಿನ ಮರ ಬಿತ್ತಂತೆ' ಎನ್ನುವ ಬೇಜಾರಿನ ಮಾತುಗಳು. ಆಚಾರ್(ಬಡಗಿ)ರಿಗೆ ಕರೆಸಿ ಬಿದ್ದ ಮರ ಸೀಳಿ ಚಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದರೆ ಹೋಮಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಆಗುತ್ತೆ, ಹೇಗೂ ಹಾಳಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಕಟ್ಟಿಟ್ಟರೆ ಸೈ ಎಂದುಕೊಂಡರು ಮನೆಯವರು. ಮಾರನೇ ದಿನ ಬಂದ ಅಶೋಕ್ ಆಚಾರ್‌ರವರು 'ಇಷ್ಟೊಳ್ಳೆ ಬುಡ ಇರುವ ಮರ ಚಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದರೆ ಸುಟ್ಟು ಬೂದಿಯಾಗುತ್ತೆ; ಅದಕ್ಕೆ ಕಲಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಜೀವ ಕೊಡುವೆ, ಒಳ್ಳೆಯ ಬಾಳಿಕೆಯೂ ಬರುತ್ತೆ' ಎಂದು 'ಹಲಸಾ(ಅ)ಸನ' ತಯಾರು ಮಾಡಿಯೇ ಬಿಟ್ಟರು. ಇದು ಹೊಸನಗರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕಾರ್ಗಡಿ ಕುಂಬತ್ತಿಯ ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಕೆ.ಎನ್.ರವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ದಶಕದಿಂದ ಇಂದಿಗೂ ಕೂರಲು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ, ಭಕ್ತಿಯ ನೆಪದಲ್ಲಿ ಸುಟ್ಟು ಬೂದಿಯಾಗಬೇಕೆಂದ ಮರ ಜೀವ ಪಡೆದಿದೆ.

—ನಗರ ಗುರುದೇವ್ ಭಂಡಾರ್ಕರ್, ಹೊಸನಗರ

ಡ್ಯಾಗನ್ ನೋಣ

ಮಲೆನಾಡು ಮತ್ತು ಕ ರಾ ವ ಳಿ ಯ ಕಾಡು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಈ ಭಾಗದ ಕೃಷಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಪರೂಪವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ

ದೈತ್ಯ ನೋಣದ ಚಿತ್ರವಿದು. ಇದರ ಹೆಸರು ಡ್ಯಾಗನ್ ನೋಣ. ಒಂದರಿಂದ ಒಂದೂವರೆ ಇಂಚು ಉದ್ದವಿರುವ ಈ ನೋಣಕ್ಕೆ ಹಾರಾಡಲು ಬಲವಾದ ರೆಕ್ಕೆಗಳೂ ಇವೆ. 'ಎಶ್ಲೋಯಿಡಿಯಾ' ಎಂಬ ಕೀಟ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಇದರ ಆಹಾರ ಜಾನುವಾರುಗಳ ರಕ್ತ. ಎಮ್ಮೆ, ದನಗಳ ಮೈಮೇಲೇರಿ ದಪ್ಪ ಚರ್ಮವನ್ನು ಭೇದಿಸಿ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬ ರಕ್ತಹೀರಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹಾರುವ ಈ ನೋಣವು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಮನುಷ್ಯರನ್ನೂ ಕಚ್ಚುತ್ತದೆ.

—ಪ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ

ಮನೆಯಂಗಳದ ಅಂದ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ 'ಗೌರಿ'

ಮಳೆಗಾಲ ಬಂತೆಂದರೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಮನೆಯಂಗಳದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ, ಹಿತ್ತಲಲ್ಲಿ, ಹೂ ಕುಂಡದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಜಾಗ ಇದ್ದಲ್ಲಿಲ್ಲ ಅಂದವಾದ ಥರಾವರಿ ಹೂವಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವೊಂದು ದೀರ್ಘಕಾಲ ಹೂವು ಬಿಡುವಂತಿದ್ದರೆ, ಡೇರೆ, ಕೆಂಪು ತುಂಬೆ, ಇನ್ನು ಮುಂತಾದ ಗಿಡಗಳು ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹೂವು ಬಿಡುತ್ತವೆ. ಹೂವುಗಳ ಪೈಕಿ, ಗೌರಿ ಹೂವು ಬಹಳ ಸೊಗಸಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈ ಹೂವನ್ನು ಕೆಲವರು ಗೌರಿ ಪೂಜೆಗೆ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ವಿಶೇಷ ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮಲೆನಾಡಿನ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಹೂವು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಆನವಟ್ಟಿಯ ಜಿ.ಸಿ. ಬಡಾವಣೆಯ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿಯ ನಿವೃತ್ತ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ರವೀಂದ್ರ ನಾಯ್ಕರವರು ತಮ್ಮ ಮನೆಯ ಹಿತ್ತಲು ಮತ್ತು ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಬಗೆ ಬಗೆಯ ಡೇರೆ, ಗೌರಿ ಹೂವಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪ ಓರಣವಾಗಿ ಬೆಳೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಮನೆಯ ಅಂಗಳದ ಅಂಚು ಮತ್ತು ರಸ್ತೆಯ ಅಂಚಿಗೆ ಅಂದವಾಗಿ ಕಾಣುವಂತೆ ಗೌರಿ ಹೂವಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಗಲಿರುಳೆನ್ನದೆ ಕುರಿ, ದನಕರುಗಳ ಬಾಯಿಗೆ ತುತ್ತಾಗದಂತೆ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣೆಟ್ಟು, ಮನೆಯ ಮಕ್ಕಳಂತೆ ಜೋಪಾನ ಮಾಡಿ ಬೆಳೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಅಪ್ಪಣೆಯಿಲ್ಲದೆ ಮನೆಯವರನ್ನೊಳಗೊಂಡಂತೆ ಯಾರೂ ಇವುಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟುವುದಾಗಲಿ, ಹೂವು ಕೀಳುವುದಾಗಲಿ ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ. ಇಳಿವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲೂ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅವರ ಚಟುವಟಿಕೆ ಯುವಕರಿಗೆ ಸ್ಪೂರ್ತಿದಾಯಕವಾಗಿದೆ. ಮನೆಯಂಗಳದಲ್ಲಿ ಅರಳಿರುವ ಇಪ್ಪತ್ತಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಬಗೆ ಬಗೆಯ ಗೌರಿ ಹೂವುಗಳು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಬರುವವರನ್ನು ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಹಿಡಿದು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತವೆ. ಬೆಳಗಾದರೆ ಹೂವಿನ ಮೇಲೆ ನಲಿಯುವ ತುಂಬಿಗಳ ಗಾನ ಮಾಧುರ್ಯ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಮುದ ನೀಡುತ್ತದೆ.

—ಹೆಚ್.ಜಿ. ಅರುಣ್ ಕುಮಾರ್ ಹುರುಳಿ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ

